

Namus ve Kadın

Eren KESKİN
Avukat

Yıllardır, “devlet güçleri” tarafından cinsel işkenceye maruz kalan kadınlara, avukatlık yapmaktayım. Ancak biliyorum ki, kadınlar sadece devlet güçleri tarafından cinsel şiddete uğramıyorlar, yaşamın tüm alanları kadınlar için şiddete maruz kalınan yerler olabiliyor.

Ev, sokak, işyeri, okul, her yer kadınlar için şiddet üretmekte... Ve kadınlar yaşadıkları şiddeti gizlemeye çalışırlar, Onlara şiddet uygulayan erkeklerin, sınırlarını belirlediği, “namus” anlayışından etkileniyorlar. Bizler için şiddet üreten “erkek egemen” “feodal” ve “militer” değer yargılarını, kolay kolay kıramıyoruz.

Yıllar önce idi... Yaşlı bir adam büromuza geldi, kızı B'nin 5 yıl önce evden ayrılıp örgüte katıldığını ve kendisinden hiç haber alamadıklarını ancak birkaç gün önce, jandarma olduğunu söyleyen birinin evlerini aradığını ve “kızlarının yakalandığı”nı söylediğini bize aktardı.

Araştırmalarımız sonucunda, B'nin Diyarbakır cezaevinde tutuklu olduğunu öğrendik. B'yi ilk gördüğümde, perişandı. 66 gün boyunca Silopi jandarma karakolunda tecavüze maruz kalmıştı.

Ben hemen hekime sevk edilmesi gerektiğini söyledim ve “hemen suç duyurusunda bulunmalıyız” dedim. B, “biraz beklemek istiyorum” dedi. İlk celsede tahliye oldu ve ailesinin yanına Mersin'e gitti.

Yaklaşık 1 ay sonra beni aradı ve “biliyorum bana kızacaksın ama ben suç duyurusunda bulunmak istemiyorum” dedi. “Neden”? diye sorduğumda, cevabı şu oldu; “babamı üzmem istemiyorum”.

Ben tüm çalışmamız boyunca cinsel işkenceye maruz kalıp ta, “annesini üzmemekten çekindiği için” suç duyurusunda bulunmak istemeyen kadına rastlamadım. Açıklama yapmayan tüm kadınlar, ailelerindeki erkekleri üzmemekten korkuyorlar ya da onlardan utanıyorlardı.

Şikâyet ettiğimiz “erkek egemen değer yargıları” bizi nasıl da biçimlemişti.

Çok yakın bir zamanda, Siirt'te meydana gelen bir olayı düşündüm. Dilber 17 yaşında, imam nikâhı ile evlendirilmiş genç bir kızdı. Kocasını ile birlikte olduklarında, “kan gelmemişti”. Doğal olarak kocasını O'nun “bakire” olmadığına karar vermişti. Aylarca Dilber'e şiddet uygulandı, Dilberin vücudu darp izleriyle doluydu. Ve bir gün Dilber sağ şakağından vurularak öldü.

Herkes O'nun intihar ettiğini söyledi. Oysa Dilber solaktı ve ateş uzun mesafeden” olmuştu. Otopsi sonucunda Dilber'in “anatomik bakire” olduğu belirlendi. Yani kızlık zarı tam bozulmayan cinstendi.

Olay “intihar” ya da “cinayet” olsun, Dilber'in tek bir katili vardı, “Oda erkek egemen namus anlayışı”!

Namusu kadınların, “kızlık zarlarında” gören, nice kadının yaşamını sonlandıran bu namus anlayışı, T.C devleti tarafından desteklendi. Yaklaşık 2 yıl önce değiştirilen ceza kanununa dek, “namus cinayetleri” devlet tarafından ödüllendirildi adeta...

Cinayet eğer “namus gerekçesiyle” işlendiyse bu bir “ceza indirimi nedeni” sayıldı mahkemelerde... O nedenle, kadına yönelik şiddet de dâhil olmak üzere tüm ihlal alanları değerlendirilirken, “erkek egemen” ve “militer” değer yargıları ile donatılmış “sistem” ile birlikte düşünmek gerekiyor.

Hiç unutmayalım ki, kadın ile erkek arasındaki “ezme-ezilme ilişkisi”ne karşı çıkarken, “ırkçılığa”, “şovenizme” ve militarizme de karşı çıkmak gerekiyor.

Böyle yapmadığımız da, şiddet üreten, erkek ve militarist uygulamalar ve sistemler ile mücadelelerimiz hep “eksik” kalacaktır.